

VERZETSARTSEN LANCEREN MEDISCH CONTACT

Veertig dagen na de bevrijding kwam het ondergrondse artsenverzet – het Medisch Contact genaamd – voor het eerst in vrijheid samen. Doel was onder meer de heropricting van de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (NMG) en de lancering van een ‘veertiendaagsch mededeelingenblad’. Van deze bijeenkomst zijn nu foto’s opgedoken.

TEKST: EVA NYST
BEELD: FAM. KOOIJ

WAT GEBEURDE HIER IN JUNI 1945?

De ‘Eerste landelijke conferentie van het Medisch Contact’ op 16 en 17 juni 1945 in de Utrechtse Stadsschouwburg is in de geschiedenis van de KNMG een belangrijke gebeurtenis. Verzetsorganisatie het Medisch Contact, bereidde hier – een paar weken na de bevrijding dus – de heropricting van de Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst voor. Die was drieënhalf jaar eerder, op 19 december 1941, door de Duitse bezetter opgeheven. Ook wordt op deze vergadering de basis gelegd voor de huidige titel Medisch Contact. Er zal ‘een veertiendaagsch mededeelingenblad voor de leden van het M.C.’ komen, zo blijkt uit de notulen. Jean Jacques Brutel de la Rivière (1885-1972), die unaniem als de leider van het artsenverzet werd erkend, zit de vergadering voor. In zijn openingsrede herdenkt hij ‘de vele collegae, die het gelukkig einde van den oorlog niet hebben mogen aanschouwen, die door de komst van de Duitschers, den dood werden ingedreven, of dezen vonden in gevangnissen en concentratiekampen, door de hand van sluipmoordenaars, of die werden neergeknald door het vuurpeloton’, en haalt hij herinneringen op aan de activiteiten van de artsenverzetsorganisatie het Medisch Contact. Het gesprek gaat vervolgens over onder andere de zuivering, het specialistenregister en de praktijken van NSB-artsen.

zenuwarts
Louis van Erp
Taalman Kip

oogarts
Floris Wibaut

huisarts
Izak Wessel

voorzitter
Jean J. Brutel
de la Rivière

internist
Jacobus Borst

internist
Johannes
Pannekoek

vrouwenarts
Joseph Specken

WIE STAAN ER OP DE FOTO?

Een exacte namenlijst van de personen op de foto ontbreekt. In het verslag van de bijeenkomst komen 21 familienamen voor: Van Balen, Borst, Brutel de la Rivière, Cornelis, Dubois, Van Erp Taalman Kip, Heringa, Hillen, Jansma, Kok, Kruyt, Leboer, Mol, Snellen, De Snoo, Specken, Van Valkenburg, Weebers, Wessel, Wibaut en Van der Zwan. Allemaal bekenden uit de geschiedenis van het artsenverzet.

Van hen zijn er vier met zekerheid te herkennen op de groepsfoto: voorzitter Brutel de la Rivière, oogarts Floris Wibaut (1887-1974), internist Jacobus Borst (1902-1975) en zenuwarts Louis van Erp Taalman Kip (1897-1970). Internist Johannes Pannekoek (1905-1996), vrouwenarts Joseph Specken (1903-1973) en huisarts Izak Wessel (1893-1978) zijn met grote waarschijnlijkheid gemarkeerd.

Met dank aan hoogleraar medische geschiedenis Mart van Lieburg voor het schetsen van de historische context, het aanleveren van citaten uit de notulen en het identificeren van de deelnemers. Dank aan Frederik Kooij voor de foto's. Kent u een van deze personen of hebt u informatie over artsen in de bezettingsjaren, dan horen we dat graag via redactie@medischcontact.nl.

web

Bij dit artikel op onze website vindt u nog een foto van deze conferentie, een verslag van de rede van Brutel de la Rivière en meer over artsen tijdens de bezettingsjaren, zoals dagboeken en video-interviews. Daar staat ook de Artsendatabank WOII van emeritus hoogleraar medische geschiedenis Mart van Lieburg met gegevens van 8000 artsen en 6000 geneeskundestudenten. Naast namen, documenten en foto's bevat de databank onder meer datum en plaats van afstuderen en promoveren.